

Financieel management

Financieel management

Harald De Muynck

Uitgeverij Academia Press
Coupure Rechts 88
9000 Gent
België

www.academiapress.be

Uitgeverij Academia Press maakt deel uit van Lannoo Uitgeverij,
de boeken- en multimediativisie van Uitgeverij Lannoo nv.

ISBN 978 90 599 6421 1
D/2026/45/86
NUR 782

Harald De Muynck
Financieel management
Gent, Academia Press, 2026, 272 p.

Vormgeving cover: Studio Lannoo & Keppie en Keppie
Foto cover: SOMKID/AdobeStock.com
Vormgeving binnenwerk: Studio Lannoo
Zetwerk binnenwerk: Keppie & Keppie

© Harald De Muynck & Uitgeverij Lannoo nv, Tielt

*Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke
andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.*

Inhoud

Inleiding	II
Hoofdstuk 1	
Financiële verslaggeving	13
Inleiding	13
1.1. De jaarrekening	13
1.2. De modellen van de jaarrekening	15
1.2.1. De soort vennootschap	15
1.2.1.1. Definitie van een vennootschap	15
1.2.1.2. De vennootschap onder firma (VOF)	17
1.2.1.3. De commanditaire vennootschap (CommV)	18
1.2.1.4. De coöperatieve vennootschap (CV)	19
1.2.1.5. De besloten vennootschap (BV)	22
1.2.1.6. De naamloze vennootschap (NV)	28
1.2.2. De grootte van de vennootschap	33
1.3. De onderdelen van een jaarrekening	35
1.3.1. De balans	35
1.3.1.1. Oprichtingskosten (code 20)	41
1.3.1.2. Immateriële vaste activa (code 21)	43
1.3.1.3. Materiële vaste activa (code 22-27)	47
1.3.1.4. Financiële vaste activa (code 28)	52
1.3.1.5. Vorderingen op meer dan één jaar (code 29) en vorderingen op ten hoogste één jaar (code 40-41)	60
1.3.1.6. Voorraden en bestellingen in uitvoering (code 30-37)	61
1.3.1.7. Geldbeleggingen (code 50-53)	68
1.3.1.8. Liquide middelen (code 54-58)	71
1.3.1.9. Overlopende rekeningen (code 490, 491, 492, 493)	71
1.3.1.10. Inbreng (code 10-11)	74
1.3.1.11. Uitgiftepremies (code 11)	78
1.3.1.12. Herwaarderingsmeerwaarden (code 12)	79

1.3.1.13.	Reserves (code 13)	81
1.3.1.14.	Overgedragen winst – Overgedragen verlies (–) (code 14)	82
1.3.1.15.	Kapitaalsubsidies (code 15)	82
1.3.1.16.	Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het nettoactief (code 19)	83
1.3.1.17.	Voorzieningen en uitgestelde belastingen (code 16)	83
1.3.1.18.	Schulden op meer dan één jaar (code 17) en schulden op ten hoogste één jaar (code 42-48)	87
1.3.2.	De resultatenrekening	90
1.3.2.1.	Bedrijfsresultaat	90
1.3.2.2.	Financieel resultaat	91
1.3.2.3.	Belastingen op het resultaat	92
1.3.2.4.	Te bestemmen winst – te verwerken verlies van het boekjaar	92
1.3.3.	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	96
1.4.	De geconsolideerde jaarrekening	99
1.4.1.	Omschrijving	99
1.4.2.	Speciale rubrieken	100
1.5.	Het jaarverslag	106
1.6.	Het controleverslag van de commissaris	108
1.6.1.	Wat is een commissaris?	108
1.6.2.	Welke ondernemingen moeten een commissaris aanstellen?	108
1.6.3.	Welke opdracht heeft de commissaris?	109
1.6.4.	De inhoud van het controleverslag	109
1.6.4.1.	Algemene bepalingen	109
1.6.4.2.	Eindconclusies	111

Hoofdstuk 2

Financiële analyse	131
Inleiding	131
2.1. Herwerking van de balans	131
2.1.1. De herwerking van de activa	131
2.1.2. De herwerking van de passiva	133
2.2. Horizontale en verticale analyse	136
2.2.1. De horizontale analyse	136

2.2.1.1.	De methode van de mutatiebalansen	136
2.2.1.2.	De methode van de tijdsindexen	138
2.2.2.	De verticale analyse	139
2.3.	Ratioanalyse of methode van de financiële kengetallen	140
2.3.1.	De liquiditeit	143
2.3.1.1.	Het bedrijfskapitaal	144
2.3.1.2.	De current ratio	144
2.3.1.3.	De quick ratio	145
2.3.1.4.	De voorraadrotatie	146
2.3.1.5.	De klantenrotatie	147
2.3.1.6.	De leveranciersrotatie	148
2.3.2.	De solvabiliteit	149
2.3.2.1.	De schuldgraad	149
2.3.2.2.	De graad van solvabiliteit	150
2.3.2.3.	De aflossingscapaciteit	150
2.3.3.	De rendabiliteit	151
2.3.3.1.	De nettobedrijfsmarge	151
2.3.3.2.	De rendabiliteit van het eigen vermogen	152
2.3.3.3.	De financiële hefboomwerking	152
2.3.3.4.	Het rendement van een aandeel	153
2.3.4.	De cashflow	154
2.3.5.	De waarde van de onderneming	155
2.3.5.1.	De boekwaarde	155
2.3.5.2.	De intrinsieke waarde	156
2.3.5.3.	De rendementswaarde	157

Hoofdstuk 3

Financieringskeuze 161

Inleiding 161

3.1.	Eigen vermogen	161
3.1.1.	Samenstelling eigen vermogen	161
3.1.2.	Aandelen	162
3.1.2.1.	Inleiding	162
3.1.2.2.	Omschrijving	162
3.1.2.3.	Rechten van de aandeelhouders	162
3.1.2.4.	Risico's verbonden aan aandelen	167
3.1.2.5.	Soorten aandelen	169
3.1.2.6.	Waardering van aandelen	172

3.1.3.	Beursintroducties	175
3.1.3.1.	Waarom een beursintroductie?	175
3.1.3.2.	Vorbereidende werkzaamheden	175
3.1.3.3.	Welke beurs?	177
3.2.	Vreemd vermogen	179
3.2.1.	Handelsschulden	180
3.2.1.1.	Het leverancierskrediet	180
3.2.1.2.	De wisseltrekking	183
3.2.2.	Financiële schulden	188
3.2.2.1.	Leasing	188
3.2.2.2.	De obligatielening	192
3.2.2.3.	Het kaskrediet	203
3.2.2.4.	Het discontokrediet	206
3.2.2.5.	Het borgstellingkrediet	208
3.2.2.6.	Het documentair krediet	210
3.2.2.7.	Het investeringskrediet	213
3.2.2.8.	Het acceptkrediet	214
3.2.3.	Waarborgen en zekerheden	216
3.2.3.1.	De zakelijke waarborgen	217
3.2.3.2.	De persoonlijke of morele waarborgen	219

Hoofdstuk 4

Kostprijsanalyse 223

Inleiding 223

4.1.	De kostprijs	223
4.1.1.	De indeling volgens kostensoorten	224
4.1.1.1.	Voorraadgebonden kosten	224
4.1.1.2.	Personeelskosten	227
4.1.1.3.	Afschrijvingskosten	229
4.1.1.4.	Belastingen	232
4.1.2.	De functionele indeling van de kosten	233
4.1.3.	De indeling van de kosten op basis van hun toerekenbaarheid	234
4.1.3.1.	Directe kosten	235
4.1.3.2.	Indirecte kosten	235
4.1.4.	De indeling van de kosten op basis van variabiliteit	235
4.1.4.1.	Vaste kosten	235
4.1.4.2.	Veranderlijke kosten	236
4.1.4.3.	Semiveranderlijke kosten	237

4.2.	De prijsbepaling in de praktijk	238
4.2.1.	De kostengerichte prijsbenadering	239
4.2.2.	De vraaggerichte prijsbenadering	239
4.2.3.	De concurrentiegerichte prijsbenadering	240
4.3.	Het break-evenpoint	241
4.4.	De differentiële prijspolitiek	242
4.5.	Kostprijsberekening	244
4.5.1.	De integrale kostprijs of <i>full costing</i>	244
4.5.2.	De variabele-kostencalculatie of <i>direct costing</i>	244

Hoofdstuk 5

Investeringsanalyse	247
----------------------------	-----

Inleiding	247
-----------	-----

5.1.	De methode van de terugverdientijd	248
5.1.1.	Gelijkblijvende cashflows	248
5.1.2.	Wijzigende cashflows	249
5.2.	De methode van het gemiddelde rendement	250
5.2.1.	Gelijkblijvende cashflows	250
5.2.2.	Wijzigende cashflows	251
5.3.	De methode van de netto-actuele waarde	251
5.3.1.	Gelijkblijvende cashflows	252
5.3.2.	Wijzigende cashflows	254
5.4.	De methode van het interne rendabiliteitspercentage	255
5.4.1.	Gelijkblijvende cashflows	255
5.4.2.	Wijzigende cashflows	258

Bibliografie	265
---------------------	-----

Trefwoordenregister	267
----------------------------	-----

Inleiding

Met dit werk willen we een overzicht geven van de voornaamste begrippen, technieken, theorieën en problemen waarmee een ondernemer geconfronteerd kan worden in het kader van zijn financiële besluitvorming.

Financieel management houdt zich voornamelijk bezig met twee belangrijke soorten beslissingen: financieringsbeslissingen en investeringsbeslissingen. Aangezien het nemen van deze beslissingen grotendeels gebaseerd is op informatie verkregen uit de boekhouding en eveneens rechtstreekse gevolgen zal hebben op het vermogen, de financiële positie en het resultaat van de onderneming, zullen we in eerste instantie uitgebreid ingaan op de inhoud en de analyse van de voornaamste boekhoudkundige rapporteringsstaten.

Daarnaast nemen we in afzonderlijke hoofdstukken de financieringskeuze van ondernemingen onder de loep en behandelen we de basisprincipes van de kostprijs- en investeringsanalyse.

In dit werk opteren we bewust voor een gecombineerde aanpak vanuit bedrijfs-economisch, juridisch en financieel oogpunt. De theoretische benadering wordt daarenboven aangevuld met tal van voorbeelden.

Belangrijk om weten is dat dit handboek gezien moet worden als een inleidend werk. Dit impliceert dat er van de lezer geen voorkennis wordt verwacht. Anderzijds dient de lezer er zich van bewust te zijn dat dit inleidende karakter tot gevolg heeft dat niet alle besproken onderwerpen tot in de kleinste details kunnen worden uitgediept.

Hoofdstuk 1 Financiële verslaggeving

Inleiding

- I.1. De jaarrekening
- I.2. Modellen van de jaarrekening
 - I.2.1. De soort vennootschap
 - I.2.2. De grootte van de vennootschap
- I.3. De onderdelen van een jaarrekening
 - I.3.1. De balans
 - I.3.2. De resultatenrekening
 - I.3.3. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
- I.4. De geconsolideerde jaarrekening
 - I.4.1. Omschrijving
 - I.4.2. Speciale rubrieken
- I.5. Het jaarverslag
- I.6. Het controleverslag van de commissaris
 - I.6.1. Wat is een commissaris?
 - I.6.2. Welke ondernemingen moeten een commissaris aanstellen?
 - I.6.3. Welke opdracht heeft de commissaris?
 - I.6.4. De inhoud van het controleverslag

Hoofdstuk 2 Financiële analyse

Hoofdstuk 3 Financieringskeuze

Hoofdstuk 4 Kostprijsanalyse

Hoofdstuk 5 Investeringsanalyse

HOOFDSTUK 1

Financiële verslaggeving

INLEIDING

Naast het feit dat in België de meeste ondernemingen wettelijk verplicht zijn om jaarlijks bepaalde financiële verslagen op te stellen en neer te leggen bij de bevoegde instanties – wat op zich al bijdraagt aan de rechtszekerheid en controleerbaarheid – biedt degelijke financiële verslaggeving de volgende voordelen:

- inzicht in de financiële gezondheid van ondernemingen;
- een verantwoording ten aanzien van diverse stakeholders (aandeelhouders, investeerders, kredietverstrekkers, ...);
- vergelijkbaarheid over verschillende jaren en benchmarking ten aanzien van concurrenten;
- de mogelijkheid voor kredietverstrekkers en investeerders om het eventuele risico in te schatten alvorens de onderneming al dan niet te financieren.

We kunnen dan ook stellen dat degelijke financiële verslaggeving een strategisch instrument is dat bijdraagt aan transparantie, vertrouwen en een efficiënte bedrijfsvoering.

1.1. DE JAARREKENING

Het doel van de jaarrekening is om informatie te verschaffen omtrent de financiële en economische situatie van het bedrijf en dit ten behoeve van de verschillende interne en externe belanghebbenden (personeelsleden, aandeelhouders, kredietinstellingen, beleggers, leveranciers, klanten, ...).

De wet stelt uitdrukkelijk dat de jaarrekening een 'getrouw beeld' moet geven van het vermogen, de financiële positie en het resultaat van de onderneming. Dit gebeurt onder de vorm van een balans en een resultatenrekening.

Deze twee onderdelen van de jaarrekening worden aangevuld met een toelichting. In deze toelichting vinden we een aantal vaste rubrieken die aanvullende informatie verschaffen over bepaalde onderdelen van de balans en de resultatenrekening. We vinden er eveneens een samenvatting van de waarderingsregels die gebruikt worden in de balans.

Het is echter van belang dat de lezer van de jaarrekening weet dat er een aantal belangrijke beperkingen verbonden zijn aan de (gepubliceerde) jaarrekeningen. Een eerste beperking is dat de jaarrekening een ‘momentopname’ is. Dit houdt in dat ze een weergave is van de situatie van de onderneming op een welbepaald ogenblik, meer bepaald de ‘balansdatum’. Het is dus heel goed mogelijk dat de situatie van de onderneming reeds enkele dagen na deze balansdatum (volledig) gewijzigd is.

Opmerking

Om het mogelijk te maken uit de jaarrekening toch een bepaalde evolutie van de onderneming af te kunnen leiden, dient de ondernemer in zijn balans en resultatenrekening naast de cijfers van het afgesloten boekjaar ook deze van het voorgaande boekjaar te vermelden.

Een andere beperking van de jaarrekening is dat we bepaalde in de jaarrekening vermelde cijfers als vrij subjectief moeten beschouwen. Een aantal bedragen is immers gebaseerd op ramingen, waarderingsregels of interpretaties van de ondernemer.

In de volgende punten zullen we de voornaamste onderdelen van de jaarrekening, meer bepaald de balans en de resultatenrekening, onder de loep nemen. De toelichting zal niet als afzonderlijk deel besproken worden, maar we zullen bij de bespreking van de diverse rubrieken wel ingaan op de informatie aangaande deze rubrieken, die in de toelichting vermeld moet worden.

1.2. DE MODELLEN VAN DE JAARREKENING

Het wetboek van vennootschappen voorziet sinds 1 januari 2021 drie modellen (volledig, verkort en micro) van jaarrekeningen voor enerzijds vennootschappen zonder kapitaal (BV, CV) en anderzijds drie modellen voor vennootschappen met kapitaal (NV).

Dat geeft in totaal zes modellen:

- een volledig model voor kapitaalvennootschappen (VOL-kap)
- een verkort model voor kleine kapitaalvennootschappen (VKT-kap)
- een micromodel voor microkapitaalvennootschappen (MIC-kap)
- een volledig model voor kapitaalloze vennootschappen (VOL-inb)
- een verkort model voor kleine kapitaalloze vennootschappen (VKT-inb)
- een micromodel voor kapitaalloze microvennootschappen (MIC-inb)

Het te gebruiken model van jaarrekening is dus afhankelijk van de ‘soort vennootschap’ enerzijds en de ‘grootte’ van de onderneming anderzijds.

1.2.1. De soort vennootschap

Er wordt kort ingegaan op de verschillende vennootschapsvormen en hun voorname kenmerken.

1.2.1.1. Definitie van een vennootschap

Een vennootschap wordt opgericht bij een rechtshandeling door één of meer personen, vennoten genaamd, die een inbreng doen. Zij heeft een vermogen en stelt zich de uitoefening van één of meer welbepaalde activiteiten tot voorwerp. Eén van haar doelen is aan haar vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel uit te keren of te bezorgen.

- Oprichting

De besloten vennootschap, de naamloze vennootschap en de coöperatieve vennootschap dienen verplicht opgericht te worden bij authentieke (= notariële) akte. In het geval van de commanditaire vennootschap en de vennootschap onder firma kan de oprichting ook in de vorm van een onderhandse akte gebeuren.

- Eén of meer personen

De twee belangrijkste vennootschapsvormen (BV en NV) kunnen beide opgericht worden door één vennoot. In de andere vennootschapsvormen dienen er meerdere vennoten te zijn. Bij de commanditaire vennootschap en de vennootschap onder firma is er sprake van minimaal twee vennoten, terwijl dit er bij de coöperatieve vennootschap minstens drie moeten zijn.

- Inbreng

De inbreng is de handeling waarbij een persoon iets ter beschikking stelt van een op te richten of een bestaande vennootschap, met het oogmerk vennoot ervan te worden of zijn aandeel in de vennootschap te vergroten, en zo deel te nemen in de winst.

De inbreng kan in geld of in natura gebeuren:

- De inbreng in geld is de inbreng van een geldsom.
- De inbreng in natura is de inbreng van enig ander lichamelijk of onlichamelijk goed.
- De inbreng in nijverheid is een verbintenis om arbeid of diensten te presteren. Dit vormt een inbreng in natura.

De inbreng kan in eigendom of in genot gebeuren:

- De inbreng gebeurt in eigendom wanneer de eigendom van de goederen wordt overgedragen aan de vennootschap.
- De inbreng gebeurt in genot wanneer hij enkel ter beschikking wordt gesteld van de vennootschap zodat zij er gebruik van kan maken en de opbrengst ervan kan genieten.

- Voorwerp

Elke vennootschap moet een geoorloofd voorwerp hebben en tot het gemeenschappelijk belang van de partijen worden aangegaan.

Iedere vennoot moet geld, goederen of zijn nijverheid in de vennootschap inbrengen.

Het wetboek van vennootschappen erkent als vennootschappen met rechtspersoonlijkheid:

- de vennootschap onder firma, afgekort VOF;
- de commanditaire vennootschap, afgekort CommV;
- de besloten vennootschap, afgekort BV;

- de coöperatieve vennootschap, afgekort CV;
- de naamloze vennootschap, afgekort NV.

1.2.1.2. De vennootschap onder firma (VOF)

De vennootschap onder firma is een vennootschap die wordt aangegaan tussen hoofdelijk aansprakelijke vennoten en die tot doel heeft om, onder een gemeenschappelijke naam, een burgerlijke activiteit of een handelsactiviteit uit te oefenen.

Opmerking

De 'firma' was vroeger de benaming waaronder de vennootschap zich in het openbaar voordeed. Deze benaming diende gevormd te worden uit de namen van alle vennoten, uit de namen van enkele vennoten of uit de naam van slechts één van de vennoten gevolgd door de vermelding 'en Co'. Met de wet op de vennootschappen van 7 mei 1999 werd deze regelgeving inzake naambepaling afgeschaft.

Voor de oprichting van een VOF zijn er minimaal twee vennoten vereist.

De vennoten zijn onbeperkt en hoofdelijk aansprakelijk voor alle verbintenissen van de vennootschap.

Onbeperkte aansprakelijkheid houdt in dat de vennoten hier niet alleen het geld of de goederen die zij in de vennootschap hebben ingebracht kunnen verliezen, maar dat ze ook met hun privévermogen moeten inspringen voor de schulden. Hoofdelijke aansprakelijkheid houdt in dat de schuldeisers elk van de vennoten, onafhankelijk van de hoogte van hun inbreng, kunnen laten opdraaien voor het geheel van de schulden van de vennootschap.

Voor de oprichting van een VOF werden er door de wetgever geen kapitaalvereisten opgelegd.

De oprichting mag, naar eigen keuze, gebeuren bij onderhandse akte, d.w.z. tussen de oprichters onderling, of bij authentieke akte, d.w.z. via de tussenkomst van een notaris.

Alle firmanten (= vennoten in de VOF) worden als werkende vennoten met hoedanigheid van handelaar beschouwd en zijn dus onderworpen aan het sociaal statuut voor zelfstandigen.

Het beheer van de vennootschap moet in principe toevertrouwd worden aan één of meer specifiek daarvoor aangeduide personen. Deze personen noemen we de zaakvoerder(s).

De benoeming van deze zaakvoerder(s) kan op drie manieren gebeuren:

- statutair
- de statuten vermelden dat de zaakvoerder(s) achteraf worden aangesteld; deze benoeming gebeurt bij gewone meerderheid van stemmen
- indien de statuten helemaal niets bepalen inzake de benoeming, kunnen de zaakvoerders enkel aangesteld worden bij eenparigheid van stemmen

Indien de vennoten geen zaakvoerder(s) hebben aangeduid, wordt elke vennoot beschouwd als zaakvoerder en kan hij ook zo handelen.

Opmerking

Het faillissement van de vennootschap heeft ook het faillissement van de vennoten tot gevolg.

1.2.1.3. De commanditaire vennootschap (CommV)

De commanditaire vennootschap is een vennootschap die wordt aangegaan tussen één of meer hoofdelijk aansprakelijke vennoten, beherende of gecommanditeerde vennoten genoemd, en één of meer geldschietters, stille of commanditaire vennoten genoemd.

Deze vennootschapsvorm is uitermate geschikt voor personen die een zaak willen starten maar zelf over onvoldoende kapitaal beschikken. Zij kunnen dan een beroep doen op geldschietters, die zich echter absoluut niet met het beleid van de onderneming mogen bezighouden.

Er zijn minimum twee vennoten vereist: één beherende/gecommanditeerde en één stille/commanditaire vennoot.

De beherende vennoten zijn onbeperkt en hoofdelijk aansprakelijk. De stille vennoten daarentegen genieten van een beperkte aansprakelijkheid. Indien ze daden van bestuur stellen, worden ze automatisch onbeperkt en hoofdelijk aansprakelijk.

Voor de oprichting van een gewone commanditaire vennootschap werden geen bepalingen inzake minimumkapitaal vastgelegd.

De oprichting mag bij onderhandse of bij authentieke akte gebeuren.

De beherende vennoten zijn, in tegenstelling tot de stille vennoten, onderworpen aan het sociaal statuut van de zelfstandigen.

De bepalingen inzake de zaakvoerders worden eveneens overgenomen van de VOF. Een stille vennoot mag nooit de functie van zaakvoerder waarnemen. Doet hij dit wel, dan verliest hij zijn beperkte aansprakelijkheid.

1.2.1.4. De coöperatieve vennootschap (CV)

De coöperatieve vennootschap is een vennootschapsvorm waar de leden aan gemeenschappelijke doelstellingen werken en gemeenschappelijke waarden delen.

De coöperatieve finaliteit en de waarden van de CV moeten worden beschreven in de statuten en kunnen aangevuld worden met een uitvoerigere toelichting in een intern reglement of een handvest. In een cv is het niet de bedoeling om zoveel mogelijk winst te maken. Het belangrijkste doel is om aan bepaalde specifieke, **gemeenschappelijke behoeften van de aandeelhouders** of coöperanten te voldoen en/of hun economische en sociale activiteiten verder te ontwikkelen.

- Aantal vennoten

Er zijn minimum drie vennoten vereist. De hoedanigheid van aandeelhouder kan zonder statutenwijziging worden verkregen en de aandeelhouders kunnen, binnen de door de statuten bepaalde grenzen, ten laste van het vennootschapsvermogen uittreden of uit de vennootschap worden uitgesloten.

- Oprichtingsakte

De coöperatieve vennootschap moet verplicht opgericht worden bij authentieke akte.

In de oprichtingsakte dienen o.a. volgende punten te worden vermeld:

- de rechtsvorm, de naam en de zetel van de vennootschap;
- het doel van de vennootschap;
- nauwkeurige gegevens betreffende de vennoten;
- hoe en door wie het bestuur en het toezicht over de zaken van de vennootschap worden uitgeoefend;
- de rechten van de vennoten, de wijze waarop zij worden bijeengeroepen, de meerderheid vereist om geldige besluiten te nemen, de wijze waarop wordt gestemd.

De coöperatieve vennootschap wordt aangegeven door een bijzondere benaming. Deze moet verschillen van die van enige andere vennootschap.

- Aansprakelijkheid

De vennoten verbinden slechts hun inbreng en genieten in principe een beperkte aansprakelijkheid.

- Toereikend eigen vermogen

Een coöperatieve vennootschap heeft geen beginkapitaal nodig.

De oprichters dienen er op toe te zien dat de coöperatieve vennootschap bij de oprichting over een eigen vermogen beschikt dat, mede gelet op de andere financieringsbronnen, toereikend is in het licht van de voorgenomen bedrijvigheid.

Vóór de oprichting van de vennootschap overhandigen de oprichters aan de optredende notaris een financieel plan waarin zij het bedrag van het aanvangsvermogen verantwoorden in het licht van de voorgenomen bedrijvigheid van de vennootschap over een periode van ten minste twee jaar. Dit stuk wordt niet neergelegd met de akte, maar wordt bewaard door de notaris.

Het financieel plan dient minstens volgende elementen te bevatten:

- een nauwkeurige beschrijving van de voorgenomen bedrijvigheid;
- een overzicht van alle financieringsbronnen bij oprichting;
- een openingsbalans opgesteld volgens het wettelijk schema, evenals geprojecteerde balansen na twaalf en vierentwintig maanden;
- een geprojecteerde resultatenrekening na twaalf en vierentwintig maanden, opgesteld volgens het wettelijk schema;
- een begroting van de verwachte inkomsten en uitgaven voor een periode van minstens twee jaar na de oprichting;
- een beschrijving van de gehanteerde hypothesen bij de schatting van de verwachte omzet en de verwachte rentabiliteit;
- in voorkomend geval, de naam van de externe deskundige die bijstand heeft verleend bij de opmaak van het financieel plan.

Opmerking

Bij de opstelling van de geprojecteerde balansen en resultatenrekeningen kan een andere periodiciteit worden gehanteerd op voorwaarde dat de projecties betrekking hebben op een periode van minstens twee jaar na de oprichting.

Alhoewel de CV geen beginkapitaal heeft, moet elk van de oprichters wel nog altijd 'iets' – een symbolische euro volstaat – inbrengen in de vennootschap en die

inbreng vanaf het begin volstorten. Bij inbreng in natura (machines, gebouw, arbeid) dient elke inbreng omstandig te worden beschreven en gemotiveerd gewaardeerd te worden met een opgave van de vergoeding die als tegenprestatie voor de inbreng wordt verstrekt. Dit verslag dient overhandigd te worden aan een bedrijfsrevisor naar keuze, die zal nagaan of de door de oprichters gegeven beschrijving van elke inbreng in natura, de toegepaste waardering en de daartoe aangewende waarderingsmethodes correct zijn. Het verslag van de bedrijfsrevisor moet aangeven of de waarden waartoe deze methodes leiden, ten minste overeenkomen met de waarde van de inbreng die in de akte wordt vermeld. Het verslag vermeldt welke werkelijke vergoeding als tegenprestatie voor de inbreng wordt verstrekt.

Indien de oprichters afwijken van de conclusies van de bedrijfsrevisor dienen ze de reden hiervoor in een verslag uiteen te zetten.

- Overdraagbaarheid van de aandelen

De aandelen bij een coöperatieve vennootschap zijn altijd op naam.

De overdracht ervan aan andere vennoten is in principe toegelaten. Zij kunnen slechts worden overgedragen aan derden die bij naam werden aangewezen in de statuten of die behoren tot door de statuten bepaalde categorieën en voldoen aan de wettelijk en/of statutaire vereisten om vennoot te zijn.

- Bestuur

De vennootschap wordt bestuurd door één of meer bestuurders die al dan niet een college vormen, en die natuurlijke of rechtspersonen zijn. De bestuurders worden door de algemene vergadering van aandeelhouders benoemd voor een bepaalde of onbepaalde termijn. Zij worden voor de eerste maal aangeduid in de oprichtingsakte.

Tenzij de statuten of het benoemingsbesluit van de algemene vergadering anders bepalen, loopt het mandaat van een bestuurder die voor een bepaalde termijn is benoemd van de algemene vergadering waarop hij wordt benoemd tot de gewone algemene vergadering in het boekjaar waarin zijn mandaat volgens het benoemingsbesluit verstrijkt.

Bestuurders kunnen ook statutair worden benoemd.

Het ontslag van een bestuurder benoemd in de statuten vereist een statutenwijziging.

Tenzij de statuten of de algemene vergadering in het benoemingsbesluit anders bepalen kan de algemene vergadering het mandaat van een niet-statutair benoemde bestuurder te allen tijde en zonder opgave van redenen met onmiddellijke ingang beëindigen.

1.2.1.5. De besloten vennootschap (BV)

De besloten vennootschap is een vennootschap zonder kapitaal waarin de aandeelhouders slechts hun inbreng verbinden.

- Aantal vennoten

De BV is een vennootschapsvorm waar slechts één aandeelhouder/oprichter vereist is.

- Oprichtingsakte

De oprichting dient te gebeuren bij een authentieke akte.

In deze akte dienen o.a. volgende bepalingen opgenomen te worden:

- de rechtsvorm en de naam van de vennootschap;
- het doel van de vennootschap, nauwkeurig omschreven;
- de zetel van de vennootschap, nauwkeurig omschreven;
- de nauwkeurige aanwijzing van de vennoten;
- het bedrag van het geplaatste kapitaal en het gestorte gedeelte van dat kapitaal;
- het aantal en de nominale waarde van de aandelen;
- de instelling waar de in geld te storten inbreng gedeponneerd is;
- de specificatie van elke inbreng anders dan in geld, de naam van de inbrenger-oprichter, de naam van de bedrijfsrevisor en de conclusies van zijn verslag, het aantal en de nominale waarde van de aandelen die tegen elke inbreng zijn uitgegeven en de andere voorwaarden waartegen de inbreng gebeurde;
- de aanwijzing van de personen die gemachtigd zijn de vennootschap te besturen en te verbinden, de omvang van hun bevoegdheid en de wijze waarop zij deze uitoefenen, hetzij alleen, hetzij gezamenlijk of als college handelend;
- het begin en het einde van het boekjaar;
- de dag en het uur van de jaarvergadering waarop moet worden beslist over de goedkeuring van de jaarrekening;
- het totale bedrag van de kosten die voor rekening van de vennootschap komen wegens haar oprichting.

- Aansprakelijkheid

De vennoten verbinden slechts hun inbreng en genieten in principe een beperkte aansprakelijkheid.

- Toereikend aanvangsvermogen

Alhoewel de wetgeving voor de besloten vennootschap geen verplicht minimumkapitaal voorziet, dienen de oprichters er op toe te zien dat de BV bij de oprichting over een 'vereist toereikend eigen vermogen' beschikt dat, rekening houdend met eventuele andere financieringsbronnen, toereikend is voor de voorgenomen bedrijvigheid.

Vóór de oprichting van de vennootschap dienen de oprichters aan de optredende notaris een financieel plan te overhandigen waarin zij het bedrag van het aanvangsvermogen verantwoorden in het licht van de voorgenomen bedrijvigheid van de vennootschap over een periode van ten minste twee jaar. Dit plan wordt niet neergelegd met de akte, maar wordt wel door de notaris bewaard.

Het financieel plan dient minstens volgende elementen te bevatten:

- een nauwkeurige beschrijving van de voorgenomen bedrijvigheid;
- een overzicht van alle financieringsbronnen bij oprichting;
- een openingsbalans opgesteld volgens het wettelijk schema, evenals geprojecteerde balansen na twaalf en vierentwintig maanden;
- een geprojecteerde resultatenrekening na twaalf en vierentwintig maanden, opgesteld volgens het wettelijk schema;
- een begroting van de verwachte inkomsten en uitgaven voor een periode van minstens twee jaar na de oprichting;
- een beschrijving van de gehanteerde hypothesen bij de schatting van de verwachte omzet en de verwachte rentabiliteit;
- in voorkomend geval, de naam van de externe deskundige die bijstand heeft verleend bij de opmaak van het financieel plan.

Opmerkingen

- Bij de opstelling van de geprojecteerde balansen en resultatenrekeningen kan een andere periodiciteit worden gehanteerd op voorwaarde dat de projecties betrekking hebben op een periode van minstens twee jaar na de oprichting.
- in geval van faillissement uitgesproken binnen de drie jaar na de oprichting kunnen de oprichters hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden, indien het aanvangsvermogen bij de oprichting kennelijk ontoereikend was voor de normale uitoefening van de voorgenomen bedrijvigheid over ten minste twee jaar.

Het vermogen van de BV kan bestaan uit inbreng in geld of inbreng in natura. Inbreng in natura is slechts toegelaten mits controle door een bedrijfsrevisor (zie regeling NV en CV). Elke inbreng dient in principe onmiddellijk volledig te worden volstort.

- Dubbele uitkeringstest

De '**dubbele uitkeringstest**' dient telkens te worden toegepast bij uitkeringen aan de aandeelhouder(s), bijvoorbeeld bij de uitkering van een dividend.

Die test houdt twee stappen in:

Stap 1: de balanstest

Er mag geen uitkering gebeuren indien het netto-actief van de vennootschap negatief is of ten gevolge daarvan negatief zou worden. Indien de vennootschap beschikt over eigen vermogen dat krachtens de wet of de statuten onbeschikbaar is, mag geen uitkering gebeuren als het netto-actief is gedaald of door een uitkering zou dalen tot beneden het bedrag van dit onbeschikbare eigen vermogen.

Onder netto-actief moet het totaalbedrag van de activa worden verstaan, verminderd met de voorzieningen, de schulden en de nog niet afgeschreven bedragen van de oprichtings- en uitbreidingskosten en de kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Bij deze controle houdt de algemene vergadering rekening met de laatst goedgekeurde jaarrekening of een recentere staat van activa en passiva.

Stap 2: de liquiditeitstest

Het bestuur gaat na of de BV nog minstens twaalf maanden na de uitkering haar opeisbare schulden kan betalen. Om de beoordeling te maken, houdt men rekening met de normale verwachtingen. Je kan immers niet weten of een van je klanten in het komende jaar failliet zal gaan.

De liquiditeitstest kan gebeuren aan de hand van de *quick ratio*-check, een vergelijking van de vlottende activa met de korte termijnschulden.

Sancties bij niet-naleving van de dubbele uitkeringstest:

bv's die uitkeringen toestaan zonder eerst de dubbele uitkeringstest uit te voeren, kunnen een sanctie krijgen. Zo kan niet-naleving van deze maatregel leiden tot terugvordering van de uitkering van alle aandeelhouders. Bovendien geeft het aanleiding tot de hoofdelijke aansprakelijkheid van het bestuur, hetgeen van belang is voor een eventueel later faillissement.

- Overdraagbaarheid van de aandelen

Het ‘besloten’ karakter van de BV wordt gekenmerkt door de beperkte overdraagbaarheid van de aandelen.

De deelbewijzen mogen slechts worden overgedragen mits de toelating van minimum de helft van de vennoten die in het bezit zijn van minimum drie vierde van het kapitaal (na aftrek van de rechten waarvan de overdracht is voorgesteld).

Opmerking

Van deze criteria kan in de statuten in alle richtingen worden afgeweken. Zo kan men bijvoorbeeld in de statuten bepalen dat de aandelen volledig vrij overdraagbaar zijn, zodat je als verkoper-aandeelhouder geen toestemming moet krijgen van je medeaandeelhouders om je aandelen te verkopen. Ook in de andere richting zijn extra beperkingen via de statuten mogelijk. Zo kan men bijvoorbeeld opnemen dat unanimititeit een vereiste is om aandelen over te dragen.

Wordt de wettelijke/statutaire vereiste toestemming geweigerd, dan kunnen de vennoten die hun deelbewijzen wensen over te dragen of de potentiële kopers ervan zich tot de rechtbank wenden.

Vindt deze de weigering willekeurig, dan hebben de weigerende vennoten drie maanden de tijd om geschikte kopers te vinden die bereid zijn de deelbewijzen te kopen tegen de prijs zoals deze werd bepaald in de statuten. Bij een gebrek aan statutaire bepalingen zal de rechtbank de prijs en de voorwaarden vaststellen.

Vindt men geen kandidaat-koper, dan kan de overdrager de ontbinding van de vennootschap eisen.

- Bestuur

De BV wordt bestuurd door één of meer bestuurders die al dan niet een college vormen, en die natuurlijke of rechtspersonen zijn.

De bestuurders worden door de algemene vergadering van aandeelhouders benoemd voor een bepaalde of onbepaalde termijn. Zij worden voor de eerste maal aangeduid in de oprichtingsakte.

Bestuurders kunnen ook statutair worden benoemd.

- De namen van de bestuurders worden in de statuten vermeld.

Indien er geen duur van het mandaat werd bepaald, worden ze geacht benoemd te zijn voor de volledige duur van de vennootschap.